

Underbilag 2 til bilag 4.

Ad skrivelse af 29. november 1956 fra folketingets udvalg angående skolelovsforslagene m. v.

Spørgsmål 5.

Det bedes oplyst, om lovforslagets ændrede formulering af lovens § 2, stk. 4, i forhold til den gældende lovs § 2, stk. 3, tilsigter en udvidelse af landkommunernes adgang til at indføre de for købstadskolen gældende regler med hensyn til skolens ledelse og lærerlønninger.

Svar.

Ifølge den nugældende bestemmelse i § 2, stk. 3, i folkeskoleloven af 18. maj 1937 kan en folkeskole på landet ved bestemmelse på skoleplanen ordnes som en købstadskole og er i så fald underkastet de for købstadskoler gældende regler med hensyn til skolens ledelse og lærerlønningerne. Købstadskoleordning kan indføres alene for mellem-skolen eller hovedskolen, for så vidt denne er en centralskole, hvis grundskoler eller forskoler har deres selvstændige ledere.

Der er ikke i loven fastsat nærmere begrænsninger i landkommunernes adgang til at indføre købstadskoleordning, men i praksis er det en forudsætning for stadfæstelse af en skoleplan, ved hvilken en landkommune ønsker at indføre købstadskoleordning, at børnetallet i skolen er så stort, at det eventuelt vil kunne tillade en gaffeldeling, hvilket normalt vil forudsætte, at skolen har i hvert fald ca. 200 børn eller et tilsvarende lavere antal, hvis købstadskoleordning kun ønskes for hovedskolen, medens landsbyskoleordningen ønskes bibeholdt for grundskoler eller forskoler med selvstændige ledere. Indretning af realskole eller mellem- og realskole i en landkommune godkendes i praksis kun i tilfælde, hvor kommunen allerede har eller samtidig indfører købstadordnet skolevæsen.

I det nu fremsatte forslag til lov om ændringer af lov om folkeskolen går den til-

svarende bestemmelse i § 2, stk. 4, ud på, at de for købstadskolen gældende regler med hensyn til skolens ledelse og lærerlønninger også gælder for folkeskoler på landet, der omfatter en hovedskole med mindst én klasse for hver årgang senest fra 6. årgang og opefter og en realafdeling, og at de nævnte for købstadskolen gældende regler ved bestemmelse på skoleplanen også kan indføres for andre folkeskoler på landet.

Denne affattelse af bestemmelsen tilsigter ikke og vil ikke betyde nogen udvidelse af landkommunernes adgang til at indføre de for købstadskolen gældende regler med hensyn til skolens ledelse og lærerlønningerne.

Såfremt man yderligere skulle ønske oplyst, om den foreslåede affattelse af bestemmelsen betyder en udvidelse af landkommunernes pligt til at indføre de for købstadskolen gældende regler i de nævnte henseender, kan dertil oplyses, at da landkommuner efter nugældende fast praksis må indføre købstadordnet skolevæsen, såfremt de ønsker at indrette eksamensafdeling, der jo under den nuværende ordning be- gynder fra 5. eller 6. skoleår, svarer den foreslåede regel på det nærmeste til den allerede gældende ordning.

Det bemærkes endelig, at det efter den foreslåede affattelse ikke vil være givet på forhånd, at indretning af en realafdeling i tilslutning til en landkommunes skolevæsen altid kræver indførelse af købstadskoleordning, idet man ikke har fundet det rigtigt at foreslå fastsat, at oprettelse af f. eks. en 2- eller 3-årig realafdeling, der er beregnet på elevtilgang fra flere landsbyskoler, ubetinget skal have konsekvenser for ordningen af en eller flere af de pågældende landsbyskoler. Den nærmere afgørelse af dette spørgsmål bør næppe træffes ved loven, men ske administrativt under hensyntagen bl. a. til mulighederne for en forsvarlig ordning af eksamensretsspørgsmålet.